

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5159/2018
18.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Марија Митић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ и тужене ВВ, обоје из ..., чији је пуномоћник Саша Чукић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизијама тужиоца и туженог ББ изјављеним против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж број 3964/18 од 19.07.2018. године, на седници одржаној дана 18.09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж број 3964/18 од 19.07.2018. године, као недозвољена.

ОДБИЈА СЕ ревизија туженог ББ изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж број 3964/18 од 19.07.2018. године, као неоснована.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Прокупљу П број 23/17 од 05.06.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени ББ, да тужиоцу, на име дуга, исплати износ од 40.600,00 евра у динарској противвредности по најповољнијем курсу по коме банке у месту плаћања откупљују ефективну страну валуту, са каматом по Закону о затезној камати, за период почев од 16.07.2015. године, па до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе тужену ВВ, да му, солидарно са туженим ББ, исплати износ од 35.000,00 евра у динарској противвредности по најповољнијем курсу по коме банке у месту плаћања откупљују ефективну страну валуту, са каматом по Закону о затезној камати, за период од 16.07.2015. године па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев туженог ББ којим је тражио да суд утврди да је ништав уговор о зајму закључен дана 09.08.2012. године између тужиоца као зајмодавца и туженог ББ као зајмопримца, као и да се изврши умањење обавезе на правичан износ у висини од 12.000,00 евра, са припадајућом каматом, све у динарској противвредности према стопи Централне Европске банке за евро, а за период почев од 09.08.2012. године, па до коначне

исплате, а што би све тужилац био дужан да призна. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени ББ да тужиоцу АА на име трошкова првостепеног поступка исплати износ од 340.720,00 динара, као и износ од 267,52 евра у динарској противвредности. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац АА да туженој ВВ на име трошкова поступка исплати износ од 142.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж број 3964/18 од 19.07.2018. године, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца АА и туженог ББ и потврђена је пресуда Вишег суда у Прокупљу П број 23/17 од 05.06.2018. године.

Против правноснажне пресуде у другом степену, ревизију су изјавили тужилац и тужени ББ.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија тужиоца недозвољена, док је ревизија туженог неоснована.

Најпре, у погледу ревизије тужиоца, Врховни касациони суд указује на следеће. Другостепеном пресудом потврђена је првостепена пресуда којом је, у ставу првом изреке, усвојен тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд обавезе туженог ББ да му, на име дуга исплати износ од 40.600 евра, са каматом. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се тужена ВВ обавезе да му, по истом основу, солидарно са туженим ББ исплати износ од 35.000,00 евра, док је ставом трећим изреке, одбијен противтужбени захтев туженог ББ, а ставовима четвртим и петим изреке одлучено о јетрошквима поступка.

Законом о парничном поступку, чланом 403. ставом 3. прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000,00 НБС на дан подношења тужбе. Истим законом, чланом 410. ставом 2. тачком 4. прописано је да ревизија није дозвољена ако је ревизију изјавило лице које нема правни интерес за подношење ревизије.

Сходно наведеном, тужилац нема правни интерес да побија другостепену пресуду у делу којим је потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке, јер је овим ставом изреке тужбени захтев тужиоца усвојен. Такође, тужилац нема правни интерес да побија другостепену пресуду у делу у ком је потврђена првостепена пресуда у ставу трећем изреке, јер је овим ставом одбијен противтужбени захтев туженог према тужиоцу. Надаље, када је у питању одлука којом је одбијен тужбени захтев тужиоца према туженој ВВ за исплату износа 35.000,00 евра, ревизија тужиоца у овом делу није дозвољена, из разлога што ревизијом тужиоца побијани део пресуде не прелази износ од 40.000,00 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Имајући наведено у виду, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке пресуде, применом одредбе члана 413. ЗПП.

Прелазећи даље на одлучивање о ревизији туженог ББ, овај суд констатује да у спроведеном поступку није учињена битна повреда одредби парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној

дужности као другостепени, а ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредби овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА је туженом ББ у више наврата позајмљивао веће суме новца које му тужени није вратио. Из овог разлога, тужилац и тужени ББ су сачинили уговор о зајму 01.07.2010. године, у ком је као предмет уговора наведена новчана позајмица од 35.000,00 евра и уговорена камата од 8%. Уговор о зајму су потписали осим туженог ББ и његова супруга ВВ и синови ГГ и ДД. Након тога, дана 09.08.2012. године закључен је нови уговор, који је оверен од стране надлежног органа, а у који уговор је унет укупан дуговани износ од 41.000,00 евра без камате, као и обавеза да исти буде враћен до 15.07.2015. године. Као средство обезбеђења овог уговора, оверена је заложна изјава којом је тужени ББ овластио тужиоца да наплати своје потраживање продајом непокретности. Заложна изјава никада није реализована јер употребна дозвола за објекат туженог обухвата само приземни део, тако да није извршена забележба терета у јавним књигама. На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца основан у делу који се односи на обавезивање туженог ББ на исплату дуга по уговору од 09.08.2012. године, док исти није основан у односу на тужену ВВ. Такође, првостепени суд је одбио противтужбени захтев којим се тражи утврђење ништавости уговора о зајму и умањење обавезе на износ од 12.000,00 евра.

Наиме, према оцени нижестепених судова, једини дужник по оба уговора о зајму је тужени ББ, док тужена ВВ и синови тужених ГГ и ДД уговор од 01.07.2010. године јесу потписали али не у својству уговарача, из ког разлога се од њих не може тражити испуњење уговорне обавезе. Осим тога, имајући у виду да је након уговора од 01.07.2010. године, закључен уговор од 09.08.2012. године, то је између странака извршен пренос (новација) у смислу члана 348. став 1. Закона о облигационим односима, тако да се измирење обавезе може тражити само сходно том уговору, јер је закључењем новог уговора престала стара а настала нова обавеза. Како је, дакле, уговор од 09.08.2012. године и даље на снази, а тужени ББ није пружио доказе да је обавезу враћања зајма извршио, то су нижестепени судови применом одредби чланова 557., 141. и 348. Закона о облигационим односима закључили да је тужбени захтев тужиоца основан према туженом ББ, а неоснован према туженој ВВ. Такође, с обзиром на то да код туженог ББ нема стања нужде и тешке материјалне ситуације, пошто је исти власник стамбеног објекта, то је закључено да првобитни уговор нема зеленашку природу, из ког разлога је одбијен противтужбени захтев туженог, применом одредбе члана 141. став 1. Закона о облигационим односима.

Правилно су нижестепени судови поступили када су обавезали туженог да тужиоцу, на име дуга по основу зајму од 09.08.2012. године, исплати износ од 40.600,00 евра.

Основ потраживања у овом спору јесте уговор о зајму од 09.08.2012. године. У овом уговору је, као зајмодавац, наведен искључиво АА, који је тужилац у овој правној ствари, а не и његова супруга ЂЂ. Уговором од 09.08.2012. године није извршен пренос уговора од 01.07.2010. године, како то у образложењу својих одлука наводе нижестепени судови (с обзиром на то да се предмет обавезе и основ обавезе не разликују) али ова погрешна примена материјалног права није утицала на правилност одлуке у целини. Наиме, из

целокупног стања у списима проистиче да су уговором од 09.08.2012. године коначно уређени односи између парничних странака по основу већег броја позајмица које су вршене туженом, и то тако што је овим уговором утврђен коначан износ његове обавезе по овом основу. Међутим, све и да се прихвати навод туженог да у овом правном односу улогу зајмодавца има и ЋЋ, то не значи да она има улогу нужног и јединственог супарничара са овде тужиоцем, већ тужбу за исплату по основу овог уговора може поднети било ко од зајмодаваца, у ком смислу је неоснован ревизијски навод туженог којим се указује на непотпуну активну легитимацију у овом поступку.

Преостали ревизијски наводи туженог, којим се указује на ништавост уговора о зајму из разлога што се ради о зеленашком уговору, непостојање стања нужде, и чињеницу да је поступак за поништај заложне изјаве претходно правно питање за решавање ове правне ствари, већ су били предмет разматрања у поступку пред апелационим судом поводом одлучивања о жалбама странака, а како је апелациони суд у погледу ових навода дао јасне и правилне разлоге које у свему прихвата и овај суд, те како се образложењем не би постигло ново уједначено тумачење права, то у преосталом делу Врховни касациони суд, применом одредбе члана 414. став 2. Закона о парничном поступку, није детаљно образлагао ову пресуду.

У складу са изнетим, а на основу члана 414. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић